

Betænkning afgivet af Kulturudvalget den 2. december 2009

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed og lov om ophavsret

(Gennemførelse af direktivet om audiovisuelle medietjenester m.v.)

[af kulturministeren (Carina Christensen)]

1. Ændringsforslag

Kulturministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 7. oktober 2009 og var til 1. behandling den 22. oktober 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kulturudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og kulturministeren sendte den 6. juli 2009 dette udkast til udvalget, jf. folketingsåret 2008-09, KUU alm. del – bilag 306. Den 7. oktober 2009 sendte kulturministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra Danske Uafhængige Pladeselskaber, Foreningen af Danske Videogramdistributører, Forlæggerforeningen, IFPI Danmark, Producentforeningen og Samrådet for Ophavsret.

Kulturministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 8 spørgsmål til kulturministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Et af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget bemærker, at Socialdemokratiet er enige i det fremsatte lovforslag. Forslaget er forhandlet i medieforligskredsen, og Socialdemokratiet er tilfredse med,

at der i forligskredsen har været enighed om ikke at lempe på de danske reklameregler i forhold til radio- og tv-lovgivningen, som det implementerede EU-direktiv ellers giver mulighed for. Socialdemokratiet er overbevist om, at danskerne ikke vil have flere reklamer – hverken åbne eller skjulte – end vi har i forvejen.

Der eksisterer stadig det problem, at en række tv-kanaler – bl.a. TV3-kanalerne, Kanal 5 og 6'eren, der opererer i Danmark, men har hjemsted i og sender fra England, kan unddrage sig de danske regler og bl.a. påføre TV 2 unfair konkurrence. Der indføres med direktivet procedurer for behandling af klager fra det ene land til det andet. Selv om det er en besværlig procedure, er det en begyndelse. Men ellers må Folketinget overveje andre veje til at sikre danske reklameregler overholdt, f.eks. at disse stationer ikke kan modtage offentlige tilskud – bl.a. fra public service-puljen – i Danmark, hvis de ikke overholder reklamereglerne.

Socialdemokratiet er også meget tilfreds med, at der med loven sikres et eksplicit forbud mod produktplacering i alle typer programmer, som er produceret i Danmark, og at der fastsættes præcise regler for produktsponsorering samt kreditering af sponsorer i programmerne. Vores opgave må være at sikre, at forbrugere og seere så tydeligt som muligt kan se, hvad der er reklame, og hvad der ikke er.

Som noget helt nyt kommer reglerne omkring reklamer, produktplacering og produktsponsorering samt kreditering nu også til at gælde for tv-udsendelser der udsendes på andre platforme, som f.eks. internettet og mobilnetværk. På samme måde gennemfører vi en regulering af programindhold, reklameindhold og sponsorering for tv-lignende on demand-tjenester (det vil sige, at den enkelte bruger selv vælger tidspunktet for udsendelsen).

Det er naturligvis helt nødvendigt, at reglerne på denne måde gøres platformsneutrale og retter sig mod alle de platforme, vi bruger til at se tv på.

Socialdemokratiet bakker også op om lovens og direktivets bestemmelser om, at tv-stationer får ret til at få korte nyhedsuddrag fra begivenheder af stor interesse for offentligheden, som transmitteres med eneret for andre tv-stationer. Det er godt, at der laves fælles europæiske regler for dette for at sikre befolkningens adgang til information om de væsentlige begivenheder, der sker i Europa.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurinn og Sambandsflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *kulturministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 11, stk. 3, 1. pkt., ændres »stk. 4 og 5« til: »stk. 5 og 6«.«

[Ændringen er af redaktionel karakter]

2) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 13 a udgår »meddelt efter reglerne i kapitel 8«.

[Konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 5, om tilladelse til programvirksomheden på den fjerde FM-radiokanal uden forudgående udbud efter reglerne i kapitel 8]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der er tale om en redaktionel konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 5, hvori der foreslås indsat et nyt stykke i § 11 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

Til nr. 2

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 5, hvori det foreslås, at tilladelse til programvirksomheden på den fjerde FM-radiokanal efter kulturministerens nærmere bestemmelse kan meddeles af Radio- og tv-nævnet uden forudgående udbud efter reglerne i lovens kapitel 8, og at kulturministeren kan bestemme, at sådan tilladelse i særlige tilfælde kan forlænges.

Troels Christensen (V) Ellen Trane Nørby (V) Flemming Damgaard Larsen (V)

Preben Rudiengaard (V) nfm. Karin Nødgaard (DF) fmd. Pia Kjærsgaard (DF)

Helle Sjelle (KF) Per Ørum Jørgensen (KF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Mogens Jensen (S)

Lise von Seelen (S) Leif Lahn Jensen (S) Yildiz Akdogan (S) Pernille Frahm (SF)

Holger K. Nielsen (SF) Johs. Poulsen (RV) Per Clausen (EL)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	1
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 25**Bilagsnr. Titel**

- 1 Høringssvar og høringsnotat
- 2 Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 3 Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 4 Henvendelse af 9/11-09 fra Samrådet for Ophavsret, IFPI Danmark, Foreningen af Danske Videogramdistributører, Producentforeningen, Forlæggerforeningen og Danske Uafhængige Pladeselskaber
- 5 Ændringsforslag fra kulturministeren
- 6 1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 25**Spm.nr. Titel**

- 1 Spm., om lovforslagets § 2, nr. 2, bør præciseres, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm., om der bør laves en begrænsning, så ophavsretsundtagelsen kun gælder for broadcasternes rettigheder, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm. om almindelige ophavsrettigheder, herunder især musikrettighederne, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om kommentar til henvendelsen af 9/11-09 fra Samrådet for Ophavsret, IFPI Danmark, Foreningen af Danske Videogramdistributører, Producentforeningen, Forlæggerforeningen og Danske Uafhængige Pladeselskaber, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm. om teknisk bistand til ændringsforslag, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm., om ministeren kan bekræfte, at de stramme danske regler om tv-reklamer ikke vil blive overført til eksempelvis netstreaming og partiernes tv-kanaler på nettet, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm., om ministeren i konkrete termer vil redegøre for, hvilke tv-tjenester på nettet der vil blive omfattet af lovforslaget, herunder hvornår og hvordan der skelnes mellem tv-kanaler fra henholdsvis tv-operatører og tv-tjenester, der oprettes af andre aktører, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm., om ministeren vil redegøre for, hvordan der med lovforslaget vil kunne skelnes mellem tv-reklamer og streamede reklamer på nettet, til kulturministeren, og ministerens svar herpå

Et af udvalgets spørgsmål til kulturministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålet og kulturministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra S.

Spørgsmål nr. 5

Vil ministeren yde teknisk bistand til at formulere et ændringsforslag i overensstemmelse med spørgsmål 1, 2 og 3 til lovforslaget?

Svar:

Det vurderes, at der vil være risiko for, at EU-Kommissionen vil vurdere, at et ændringsforslag i overensstemmelse med spørgsmål nr. 1-3 til lovforslaget ikke vil udgøre en korrekt implementering af art. 3k om korte nyhedsuddrag i direktivet om audiovisuelle medietjenester.

Jeg vil i det følgende redegøre for baggrunden herfor. Indholdet af spørgsmål nr. 1-3 kan opsummeres som følger:

I spørgsmål nr. 1 stillet af Kulturudvalget den 28. oktober 2009 efter ønske fra Mogens Jensen (S) angives, at lovforslagets § 2, nr. 2, bør præciseres, således at gengivelsen kun må ske »i det omfang, informationsformålet berettiger til det«, og der henvises til, at dette er direktivforslagets ordlyd.

I spørgsmål nr. 2 stillet af Kulturudvalget den 28. oktober 2009 efter ønske fra Mogens Jensen (S) angives, at der bør laves en begrænsning, så ophavsretsundtagelsen kun gælder for broadcasternes rettigheder (egne og erhvervede), og der henvises til, at meningen med reglerne om korte nyhedsindslag alene er at regulere broadcasternes forhold, ikke de øvrige rettighedshavere.

I spørgsmål nr. 3 stillet af Kulturudvalget den 2. november 2009 efter ønske fra Karin Nødgaard (DF) spørges til, om det ikke stemmer bedst overens med intentionerne bag lovforslaget i relation til de korte nyhedsindslag at holde almindelige ophavsrettigheder, herunder især musikrettighederne, uden for reglerne – på samme måde som det af lovforslagets bemærkninger fremgår, at kommentator- eller speakerlyden på en transmission ikke må gengives i forbindelse med det korte nyhedsindslag, eftersom dette ikke er nødvendigt for at opfylde informationsformålet.

Jeg tillader mig indledningsvist at henvise til mine svar på spørgsmål nr. 1-3.

Jeg har i disse svar redegjort for, at jeg ikke finder, at der er behov for en præcisering af lovforslagets § 2, nr. 2 (den foreslåede nye undtagelse i ophavsretslovens § 25 a), sådan at gengivelsen kun må ske »i det omfang, informationsformålet berettiger til det« samt for, at jeg ikke finder, at der bør laves en begrænsning, så ophavsretsundtagelsen kun gælder for broadcasternes rettigheder.

I forhold til de stillede spørgsmål nr. 1-3 kan jeg supplerende oplyse følgende:

Der indgår ikke i art. 3k om korte nyhedsuddrag i direktivet om audiovisuelle medietjenester – som ellers nævnt i spørgsmål nr. 1 – en formulering med ordlyden »i det omfang, informationsformålet berettiger til det«.

Som nævnt i mit svar på spørgsmål nr. 2 er formålet med art. 3k at sikre informationsfriheden. Alle seere i Fællesskabet skal inden for visse rammer have adgang til begivenheder af stor interesse for offentligheden. Som angivet i afsnit 4.5.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår formålet med art. 3k af præambelbetragtning nr. 38 og nr. 39, 1. afsnit. Jeg tillader mig at henvise til disse bemærkninger.

Det fremgår endvidere af lovforslagets bemærkninger, at formålet med den foreslåede undtagelse i ophavsretsloven, herunder i forhold til en række af de nærtstående rettigheder efter ophavsretslovens kapitel 5, jf. lovforslagets § 2, nr. 2-4, er at sikre, at ophavsretten ikke kan benyttes til at hindre den informationsfrihed, der i overensstemmelse med direktivet om audiovisuelle medietjenester er tilvejebragt med forslaget til de nye regler i radio- og fjernsynslovens § 90, stk. 3-5. Det fremgår videre af bemærkningerne, at det er Kulturministeriets opfattelse, at medlemsstaterne under hensyn til formålet med direktivet om audiovisuelle medietjenester har en pligt til at indføre en sådan undtagelse, når art. 3k gennemføres ved indførelse af en regel om, at alle fjernsynsforetagender skal have adgang til klip fra det eneretstransmitterende fjernsynsforetagende, idet det sidstnævnte foretagende eller udøvende kunstnere, producenter af musik- eller filmværker, fjernsynsforetagender eller fotografer, hvis frembringelser indgår i uddrag, der er givet adgang til, vil kunne hindre efterfølgende udnyttelse, hvis ikke der indføres en indskrænkning i ophavsretsloven.

Det fremgår også af lovforslagets bemærkninger, at det følger af artikel 3k, stk. 6, sidste pkt., i direktivet om audiovisuelle medietjenester, at hvis der opereres med godtgørelse for de korte uddrag, må godtgørelsen ikke overstige de ekstraudgifter, der påløber direkte i forbindelse med tilvejebringelse af adgang. Det fremgår videre, at det er Kulturministeriets opfattelse, at den eventuelle godtgørelse alene må udgøre en betaling for de praktiske foranstaltninger, der er forbundet med at give adgang til uddrag af det transmitterende signal. I og med, at betalingsspørgsmålet således er beskrevet udtømmende, må det efter Kulturministeriets opfattelse formodes, at det ikke har været hensigten med direktivreguleringen, at der også er et »efterfølgende« vederlagskrav i medfør af ophavsretslovgivningen.

Endvidere fremgår det af bemærkningerne, at undtagelser til ophavsretten og de beslægtede rettigheder efter ophavsretslovens §§ 65, 66, 67, 69 og 70 skal have hjemmel i det såkaldte infosoc-direktiv, jf. Europaparlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet, samt i de internationale konventioner på området.

Det fremgår af 1. pkt. i præambelbetragtning nr. 40 til direktivet om audiovisuelle medietjenester, at kravene i direktivet, for så vidt angår adgang til begivenheder af stor interesse for offentligheden med henblik på korte nyhedsudslag, ikke bør berøre infosoc-direktivet og de relevante internationale konventioner om ophavsret og beslægtede rettigheder.

Det betyder efter Kulturministeriets opfattelse, at der er hjemmel i infosoc-direktivet og de relevante internationale konventioner til at indføre den foreslåede nye undtagelse i ophavsretsloven. Det bemærkes i den forbindelse, at det under forhandlingerne om direktivet om audiovisuelle medietjenester indgående blev drøftet, herunder med Rådets Juridiske Tjeneste og Kommissionen, hvorvidt bestemmelsen om de korte nyhedsudslag er i overensstemmelse med infosoc-direktivet og de internationale konventioner på området, herunder Bernerkonventionen og TRIPS-aftalen. Det blev i den forbindelse fremhævet, at de nødvendige indskrænkninger i ophavsrettighederne kan retfærdiggøres af informationshensyn.

Den relevante hjemmel i infosoc-direktivet findes i artikel 5, stk. 3, litra c, sidste led. Det følger af bestemmelsen, at medlemsstaterne kan indføre indskrænkninger i ophavsretten og de beslægtede rettigheder, hvis der er tale om anvendelse af værker eller andre frembringelser i forbindelse med redegørelse for dagsbegivenheder, og det sker i et omfang, som det informative formål berettiger til, og såfremt kilden med ophavsmandens navn angives, medmindre dette viser sig umuligt. Disse betingelser må antages at svare til kravene i artikel 3k i direktivet om audiovisuelle medietjenester, herunder særligt kravene om, at der skal være tale om korte, generelle nyhedsudslag og begivenheder af stor interesse for offentligheden.

Det er endvidere Kulturministeriets vurdering, at den såkaldte tre-trins-test i infosoc-direktivets artikel 5, stk. 5, de facto er gennemført og fundet opfyldt i forbindelse med forhandlingerne om direktivet om de audiovisuelle medietjenester. Efter tre-trins-testen må undtagelser til ophavsretten og de beslægtede rettigheder kun anvendes i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af værket eller andre frembringelser og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshaverens legitime interesser.

Jeg kan oplyse, at de andre nordiske lande ligeledes implementerer art. 3k i national lovgivning ved at indføre indskrænkninger i ophavsrettighederne og de nærtstående rettigheder.

Det vurderes på baggrund af ovenstående forhold, at der ikke vil være tale om en korrekt implementering af direktivet om audiovisuelle medietjenester, hvis ikke også de nærtstående rettigheder efter ophavsretslovens kapitel 5 omfattes af den foreslåede undtagelse i ophavsretslovens § 25 a. Efter aftale med spørgeren er der ikke udarbejdet et ændringsforslag i overensstemmelse med spørgsmål nr. 1-3 til lovforslaget.